FC - II

S.Y. BA

Co 17-13.

2Ri 12013

(3 Hours) [Total Marks :

N.B. : (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section I

1. (a) Define the term 'Human Rights'. Explain its characteristics. 6

OR

Explain the right of Indian Citizen to reside and settle in any part of the Indian territory.

(b) Illustrate the difference between Science and Philosophy. 8

OR

Discuss in brief the aims and kinds of Science.

2. (a) Explain the protection of Human Right Act, 1993. 6

OR

Write a note on Laws for Protection of Women.

(b) Explain the contributions of C. V. Raman. 6

OR

Give the Galileo's work in Physics.

3. (a) Explain the National commission for scheduled castes. 6

OR

Explain the evaluation and development of Human Right.

(b) Explain the relation between Science and Astrology. 6

OR

Trace the contribution of Homi Bhabha of India's Nuclear Programme.

4. (a) Explain the People's movement in India. 6

OR

State the functions of NGO's with respect to Human Rights.

(b) Explain the contribution of Einstein. 6

OR

State and explain Newton's three laws of motion.

Section II

5. (a) Explain the meaning and structure of Ecology. 6

OR

What is Environmental Ethics ? Expalin its importance.

(b) Explain the various uses of 'Laser' technology. 8

OR

What is Sonography ? Discuss its effects.

6. (a) Describe the dangers from Nuclear Power. 6

OR

Explain the impacts of Dams.

(b) What is meant by Sex determination test ? 6

OR

What are the applications of Bio-technology ?

7. (a) What are the types of Natural Calamities ? 6

OR

Explain with examples the environmental impact of thermo electric projects.

(b) What is meant by 'Genetic Modified Food' ? 6

OR

Explain the various applications of Information Technology.

8. (a) Explain various types of wastes. 6

OR

Explain the impact of environmental degradation.

(b) Write a note on Space Technology. 6

OR

What is Cyber Crime.

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण गुण : १००)

सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजव्याबाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक वाटल्यास मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहा.

विभाग १

१. (अ) मानवी हक्काची व्याख्या द्या. मानवी हक्काची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. ६

किंवा

भारतीय भूमिवर कोठेही वस्ती करुन राहण्याचा भारतीय नागरिकांचा हक्क स्पष्ट करा.

(ब) विज्ञान आणि तत्त्वज्ञानातील फरक स्पष्ट करा. ८

किंवा

विज्ञानाची उद्दिष्टे व प्रकार यांची थोडक्यात चर्चा करा.

२. (अ) १९९३चा 'मानवी हक्क संरक्षण कयदा' स्पष्ट करा. ६

किंवा

स्त्रियांच्या संरक्षणासाठी असणाऱ्या कायद्यावर टिप लिहा.

(ब) सी. व्ही. रमन यांचे विज्ञानातील योगदान स्पष्ट करा. ६

किंवा

गॅलिलीओची भौतिक शास्त्रातील कार्याची माहिती द्या.

३. (अ) 'राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोग' स्पष्ट करा. ६

किंवा

मानवी हक्कांचा उदय व विकास स्पष्ट करा.

(ब) विज्ञान व ज्योतिषशास्त्र यांचा संबंध स्पष्ट करा. ६

किंवा

होमी भाभांचे भारताच्या अणु कार्यक्रमातील कार्य विशद करा.

४. (अ) भारतातील जनआंदोलनाची चर्चा करा. ६

किंवा

अशासकीय संघटनांची मानवी हक्कांविषयी कर्तव्य सांगा.

(ब) आईनस्टाईन यांचे विज्ञानातील योगदान स्पष्ट करा. ६

किंवा

न्युटनचे तीन गतिविषयक नियम सांगून त्यांचे स्पष्टिकरण द्या.

विभाग २

५. (अ) परिस्थितीचा अर्थ आणि रचना स्पष्ट करा ६

किंवा

'पर्यावरणीय नीतिशास्त्र' म्हणजे काय ? त्याचे महत्त्व विशद करा.

(ब) लेझर तंत्रज्ञानाचे विविध उपयोग स्पष्ट करा. ८

किंवा

सोनोग्राफी म्हणजे काय ? त्याच्या परिणामांची चर्चा करा.

६. (अ) अणूशक्तीचे धोके विशद करा. ६

किंवा

धरण प्रकल्पांचे विघातक परिणाम विशद करा.

(ब) लिंगभेद चाचणी म्हणजे काय ? ६

किंवा

जैव तंत्रज्ञानाचे उपयोग सांगा.

७. (अ) नैसर्गिक आपत्तीचे प्रकार कोणते ? ६

किंवा

आण्विक विद्युत प्रकल्पाचा पर्यावरणावर झालेला परिणाम उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

(ब) 'कृत्रिम व परंपरागत अनुवांशिक निर्मितीय अन्न' म्हणजे काय ? ६

किंवा

माहिती तंत्रज्ञानाचे विविध उपयोग सांगा.

८. (अ) कचऱ्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. ६

किंवा

पर्यावरण ऱ्हासाचे परिणाम स्पष्ट करा.

(ब) 'अवकाश तंत्रज्ञान' व त्याचे फायदे यावर टीप लिहा.

किंवा

सायबर गुन्हे म्हणजे काय ?

N.B. (1)
(2) From
Questi
(3) Figure

1. What is Social P
2. Examine the trad
3. State and criticall
4. What is Sarvoday
5. Write notes on any
(a) Political
(b) Divorce
(c) Aristotle's
(d) Jihad.
6. What is meant by D
societies as put forth
7. Explain Dr. Ambedka
8. Why does Dworkin sa
9. Can war or terror be ju
10. Write notes on any **two**
(a) Anarchism by
(b) Positive and N
(c) Gandhi's views
(d) Pacifism.

(iii) The ending

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

5-J-15'14 Philosophy Paper - II ...013

PH.~~IODL~~ (March) 67

Con. 70-13.

JU-1

(3 Hours)

[**Total Marks : 100**

N.B. (1) From **Section I,** attempt any **two** questions from Question Nos. **1** to **4** and Question No. **5.** is **compulsory.**

(2) From **Section II,** attempt any **two** questions from Question Nos. **6** to **9** and Question No. **10.** is **compulsory.**

(3) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section I

1. What is Social Philosophy ? How is it related to Politics and Ethics ? **16**

2. Examine the traditional perspective of family and marriage. **16**

3. State and critically examine J. S. Mill's views on gender equality. **16**

4. What is Sarvodaya ? Explain its relevance to modern times. **16**

5. Write notes on any **two** of the following :– **18**
   - (a) Political Philosophy
   - (b) Divorce
   - (c) Aristotle's views on Women.
   - (d) Jihad.

Section II

6. What is meant by Dialectical materialism ? Describe the social classes in Capitalist societies as put forth by Karl Marx. **16**

7. Explain Dr. Ambedkar's doctrine of social justice. **16**

8. Why does Dworkin say there is no right to liberty ? Discuss. **16**

9. Can war or terror be justified ? Explain fully. **16**

10. Write notes on any **two** of the following :– **18**
    - (a) Anarchism by Paul Wolf
    - (b) Positive and Negative liberty—Berlin
    - (c) Gandhi's views on Civil Disobedience
    - (d) Pacifism.

[TURN OVER

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(3 Hours)

[Total Marks : 100

सूचना : (१) **विभाग १** मधील प्रश्न क्रमांक **१** ते **४** मधून कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा आणि प्रश्न क्रमांक ५ सोडविणे **अनिर्वाय** आहे.

(२) **विभाग २** मधील प्रश्न क्रमांक **६** ते **९** मधून कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा आणि प्रश्न क्रमांक १० सोडविणे **अनिर्वाय** आहे.

(३) **उजवी**कडील **अंक पूर्ण गुण** दर्शवितात.

(४) **आवश्यकता** वाटल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

विभाग १

१. सामाजिक तत्त्वज्ञान म्हणजे काय ? सामाजिक तत्त्वज्ञान राज्यशास्त्राशी आणि नीतीशास्त्राशी कसे संबंधीत आहे ? १६

२. कुटुंब आणि विवाह संबंधी पारंपारिक दृष्टिकोनाचे परीक्षण करा. १६

३. लिंगाधारित (स्त्री-पुरुष) समतेविषयी जे. एस्. मिल्ल यांचे विचार सांगून त्याचे चिकित्सक परीक्षण करा. १६

४. सर्वोदय म्हणजे काय ? आधुनिक काळाशी असलेली सर्वोदय विचारप्रणालीची सुसंबध्दता स्पष्ट करा. १६

५. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :- १८

(अ) राजकीय तत्त्वज्ञान

(ब) घटस्फोट

(क) ॲरिस्टॉटलचे स्त्रियांविषयी विचार

(ड) जिहाद.

विभाग २

६. द्वद्वांत्मक भौतिकवाद म्हणजे काय ? कार्ल मार्क्सने सांगितलेल्या भांडवलशाही समाजव्यवस्थेतील सामाजिक वर्गांचे वर्णन करा. १

७. डॉ. आंबेडकरांचा समाजिक न्याय हा सिध्दांत स्पष्ट करा.

८. स्वातंत्र्याचा हक्क (अधिकार) नव्हे असे डॉरकीन का म्हणतो ? चर्चा करा.

९. युध्द किंवा दहशत ह्यांचे समर्थन होऊ शकेल का ? सविस्तर स्पष्ट करा.

१०. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :-

(अ) पॉल वुल्फ प्रणित अराज्यवाद

(ब) भावात्मक आणि अभावात्मक स्वांतत्र--बर्लिन

(क) सविनय कायदेभंगविषयक म. गांधीजींचे विचार

(ड) शांततावाद.

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(3 Hours) [Total Mar

N.B. : (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. (a) Write critical appreciation of any two poems from "Dramatic Monologues" and "Lyrics". **20**

OR

(b) Write critical appreciation of any two poems from "Odes" and "Lyrics".

OR

(c) Write critical appreciation of any **two** of the following :
   (i) Dover Beach (Mathew Arnold)
   (ii) Futility (Wilfred Owen)
   (iii) Ode to Autumn (John Keats)
   (iv) Elegy on the Death of a Mad Dog (Oliver Goldsmith).

2. (a) Scan the following stanzas : **20**

   (i) I was angry with my friend;
   I told my wrath, my wrath did end
   I was angry with my foe;
   I told it not, my wrath did grow.

   (ii) Earth has not anything to show more fair;
   Dull would he be of soul who would passby
   A right so touching in its majesty
   This city now doth like a garment wear

(b) Write a note on any **one** of the following :
   (i) Lyrical poetry
   (ii) Satire
   (iii) Ballad.

3. (a) Discuss the thematic concerns of Shakespeare's sonnets you have studied. **20**

OR

(b) Write a detail note on any two satires you have studied.

OR

(c) Write notes on any **two** of the following :
   (i) Elegy for Margaret (Stephen Spender)
   (ii) A Refusal to Mourn Death (Dylan Thomas)
   (iii) Break, Break, Break (Alfred Lord Tennyson)
   (iv) A Mid Term Break (Seamus Heanay)
   (v) On the Death of W.B. Yeats (W.H. Auden)
   (vi) O Captain ! My captain ! (Walt Whitman)

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

4. Explain with reference to the context the following **four** stanzas :

(i) Happy the man, whose wish and care
A few paternal acres bound
Content to breathe his native air
In his own ground.

(ii) The woods are lovely dark and deep
But I have promises to keep
And miles to go before I sleep
And miles to go before I sleep.

(iii) We have had seven children in seven years,
We have one Big happy family,
God always provides.

(iv) O wild West Wind, Thou breathe of Autumn's being
Thou, from whose unseen presence the leaves dead.

5. (a) Discuss in detail any two lyrics you have studied.

OR

(b) Write a detailed note on any two odes that you have studied.

OR

(c) Write notes on any **two** of the following :

(i) Ode on Solitude
(ii) Leda and the Swan
(iii) Break, Break Break
(iv) Batter My Heart
(v) The Portrait
(vi) Futility.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

25 : 1ST HALF-13 (c)-JP

English, Paper-3
SYBA

Con. 97-13.

as : 20

(3 Hours) [Total Marks

1. Attempt any **two** of the following : 30
   (a) Discuss Dalit literature an of expression of protest against the mainstream literature.
   (b) How is the theme of partition reflected in Indian Fiction in English ?
   (c) Bring out the contribution of Girish Karnad, Satish Alekar and Vijay Tendulkar to Indian Drama in English.
   (d) Discuss the impact of the writings of Gandhi and Nehru on Indian Fiction in English.
   (e) What problems do Indian writers in English face while writing in English ?

2. (a) Draw the character sketch of Sanichari in 'Rudali'. 20

   OR

   (b) Discuss various themes of Gopinath Mohanty's novel 'Paraja'.

   OR

   (c) Discuss the character and role of Deven in 'In Custody'.

   OR

   (d) Write short notes on any **two** of the following :
      (i) Character of Bhikhani
      (ii) The title of 'Paraja'
      (iii) Character of Ram Chandra Bishnoi
      (iv) The title of 'In Custody.

ad.

2

died.

3. (a) Discuss Arun Kolatkar's 'Jejuri' as an expression of the Speaker's scepticism. 15

   OR

   (b) Critically examine any two abhangas you have studied from Dilip Chitre's 'Says Tuka.'

   OR

   (c) Write short notes on any **two** of the following :
      (i) Poem No. 223 from 'Says Tuka'
      (ii) Poem No. 88 from 'Says Tuka'
      (iii) Between Jejuri and the Railway Station.

4. (a) Bring out the feminist elements discussed by Indian women poets in their poems. 15

   OR

   (b) Comment on the elements of modernism in the poems prescribed for your study.

   OR

   (c) Write short notes on any **two** of the following :
      (i) Gulzaman's son
      (ii) Indian Women
      (iii) The female of the Species
      (iv) The Stone Age.

5. (a) How successful is Girish Karnad in blending myth with contemporary issues in his 'Fire and the Rain' ? 20

   OR

   (b) "The Dread Departure" plays with the musical mode of morning 'keertan' and the theme of death. Discuss.

   OR

   (c) Bring out the tragic elements in 'Tara'.

   OR

   (d) Write short notes on any **two** of the following :
      (i) Character and role of Chandan in Tara
      (ii) The title of the play 'The Dread Departure'
      (iii) The ending of 'Fire and the Rain'.

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

06/05/13 Sociology Paper - III

Con. 91-13. Emerging Issues in Indian Society

StudentBounty.com

(3 Hours) [Total Ma...

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks. (**20** marks **each**)

1. Discuss the sociological perspectives on education by Durkheim and Parsons. **20**
2. Point out the impact of Globalization and Privatization on education. **20**
3. Analyse various health care services in India. **20**
4. Explain the functioning of criminal justice system in India. **20**
5. Discuss features and functions of Mass-Media. **20**
6. Point out the impact of Films and Television an Society. **20**
7. Explain tourism and discuss its advantages and disadvantages. **20**
8. Discuss the sociological perspectives on ageing. **20**
9. Write an essay on Vrudhashramas. **20**
10. Write short notes on any **two** :— **20**
    (a) Caste and gender
    (b) Alternative Tourism
    (c) Concept of Crime
    (d) Globalization and Health.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण गुण : १००

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(३) **मराठीतून** उत्तरे लिहिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी **इंग्रजी** प्रश्नपत्रिका **अवश्य** पहावी.

१. डुरखाईम आणि पार्सनस् ह्यांच्या शिक्षणावरील दृष्टीकोनाची चर्चा करा. २०
२. जागतिकीकरण व खाजगीकरणाचा शिक्षणावरील परिणाम नमूद करा. २०
३. भारतातील उपलब्ध विविध आरोग्य सोयीवर विश्लेषण करा. २०
४. भारतातील फौजदारी न्यायव्यवस्थेसंबंधी कार्यपद्धती स्पष्ट करा. २०
५. जनसंपर्क साधनांचे कार्य आणि वैशिष्ट्ये यावर चर्चा करा. २०
६. समाजातील चित्रपट आणि दूरदर्शन ह्यांचा झालेला परिणाम नमूद करा. २०
७. पर्यटन स्पष्ट करून पर्यटनाचे गुण आणि दोष यावर चर्चा करा. २०
८. वयोवृद्धतेवरील समाजशास्त्रीय दृष्टीकोनाची चर्चा करा. २०
९. 'वृद्धाश्रम' यावर निबंध लिहा. २०
१०. कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :-- २०
    (अ) जात आणि लिंगभाव
    (ब) पर्यटन पर्याय
    (क) गुन्ह्याची संकल्पना
    (ड) जागतिकीकरण आणि आरोग्य.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

PH-~~IODL~~ (March) 74
Con: 82-JU-1014-13.

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण : १००

सूचना : (१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)
(३) मराठीतून उत्तरे लिहिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी **इंग्रजी** प्रश्नपत्रिका **अवश्य** पहावी.

१. समाजशास्त्राचा भारतातील विकास या प्रक्रियेबद्दल वर्णन करा. २०

२. भारतीय समाजशास्त्रातील ए. आर. देसाई ह्यांचे योगदान स्पष्ट करा. २०

३. जातीवरील ब्राह्मणीक आणि दलित दृष्टीकोन विशद करा. २०

४. वर्गाची व्याख्या सांगून वर्गाच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांविषयी चर्चा करा. २०

५. नातेसंबंधीची व्याख्या सांगा. नातेसंबधाचे प्रमुख प्रकार विशद करा. २०

६. कुटुंबांचा अर्थ स्पष्ट करा आणि त्याच्या बदलत्या कार्याविषयी चर्चा करा. २०

७. भारतीय समाजातील आधुनिकीकरणावर परीक्षण करा. २०

८. भारतीय समाजावर धर्मनिरपेक्षतेमुळे कोणते बदल झाले आहेत ? तुमच्या शब्दात चर्चा करा. २०

९. जागतिकीकरण म्हणजे काय ? जागतिकीकरणाचे गुण आणि दोष स्पष्ट करा. २०

१०. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :-
(अ) जी. एस. घुर्येचे योगदान. १०
(ब) समाजशास्त्रातील विशेषीकरण १०
(क) जात आणि राजकरण १०
(ड) श्रेष्ठतावाद. १०

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(REVISED COURSE)

(3 Hours) [Total Marks : 100

N.B. (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks. (**20** Marks **each**).

1. Describe the process of development of Sociology in India.

2. Explain the contributions of A. R. Desai. to Indian Sociology.

3. Elaborate Brahmanical and Dalit perspectives on caste.

4. Define class and discuss its main characteristics.

5. Define Kinship and elaborate its main types.

6. Explain the meaning of family and discuss its changing functions.

7. Examine the concept of Modernization in Indian context.

8. How secularisation has contributed to changes in Indian Society ? Discuss it in your own words.

9. What is Globalisation ? Explain the advantages and disadvantages of globalisation.

10. Write short notes on any **two** of the following :–
    (a) Contributions of G. S. Ghurye.
    (b) Specialization in Sociology.
    (c) Caste and Politics.
    (d) Ethnicity.

[TURN OVE

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

S.Y.B.A April 2013
Commerce - Paper II
(Financial Management)

V-A4*1st-Hf-Ex-13-A-65

Con. 80-13. JU-

(3 Hours) **[Total Marks : 100**

N.B. : (1) **All** questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section I

1. Explain the Meaning of the following terms (any **five**) :— **10**
   (a) Corporate Finance
   (b) Lease
   (c) Stock Exchange
   (d) Transparency
   (e) Private Placement
   (f) Primary Market
   (g) Accountability
   (h) Trading on Equity
   (i) Depository
   (j) Concept of Risk and Return.

2. Answers any **three** of the following :— **30**
   (a) Explain the functions of Financial Management.
   (b) What is capital structure ? Explain its components.
   (c) Explain the concept of trading on equity.
   (d) Explain the concept of overcapitalisation and undercapitalisation.
   (e) What do you mean by financial planning and state its characteristics.
   (f) Explain the sources of short term finance.

3. Write short notes on any **two** of the following :— **10**
   (a) Shareholders wealth Maximisation
   (b) Public Issue
   (c) Types of Debenture
   (d) Issue of Shares
   (e) Money Market

Section II

4. Explain the meaning of the following terms (any **five**) :— **10**
   (a) Company Analysis
   (b) Venture Capital
   (c) Private Placement
   (d) Financial Lease
   (e) Forward Contract
   (f) FDI
   (g) Credit Rating
   (h) Technical Analysis.

5. Answers any **three** of the following :— **30**
   (a) Explain the main functions of Primary Markets.
   (b) Explain the Importance of Capital Market.
   (c) Explain Powr and Functions of SEBI.
   (d) Explain the Services of Merchant Banking.
   (e) Write a note on Foreign Direct Investment.

6. Write short notes on any **two** of the following :— **10**
   (a) Credit Rating Agencies
   (b) Private Placememt
   (c) Public Issue
   (d) Secondary Market.

[TURN OVER

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण गुण

सूचना : (१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. खालील कोणत्याही पाच संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा :--
(अ) संयुक्त भांडवल
(ब) भाडेपट्टी
(क) भाग बाजार
(ड) पारदर्शकता
(इ) प्राथमिक बाजार
(य) विश्वसनीयता
(र) भागांवरील व्यापार
(ल) गुंतवणुकता
(व) जोखीम आणि फेड
(श) शेअर्सचे खाजगी वितरण.

२. खालीलपैकी कोणत्याही तीनची उत्तरे लिहा :--
(अ) वित्तीय व्यवस्थापनाची कार्ये विशद करा.
(ब) भांडवल आराखडा म्हणजे काय ? त्याचे घटक स्पष्ट करा.
(क) भागावरील व्यापार संकल्पना स्पष्ट करा.
(ड) अतिभांडवलीकरण आणि न्युन-भांडवलीकरण संकल्पना स्पष्ट करा.
(इ) वित्त नियोजन म्हणजे काय ? त्याचे वैशिष्टे स्पष्ट करा.
(फ) अल्प मुदती भांडवलाची स्रोत विशत करा.

३. कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :--
(अ) भाग महत्वीकरण
(ब) लोक भाग
(क) कर्जरोख्यांचे प्रकार
(ड) भाग वितरण
(इ) रोख विपणन.

विभाग २

४. खालीलपैकी संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :--
(अ) निर्माणी मुल्यमापन
(ब) व्हेंचर भांडवल
(क) खाजगी भाग वितरण
(ड) वित्तिय भाडेपट्टी
(इ) भविष्यातील करार
(फ) परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणुक
(ग) पत प्रमाण
(ह) तांत्रिक मुल्यमापन.

५. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :--
(अ) प्राथमिक बाजारपेठेचे कार्य स्पष्ट करा.
(ब) भाग बाजाराचे महत्त्व स्पष्ट करा.
(क) सेबीचे अधिकार आणि कार्ये लिहा.
(ड) बहुउद्देशीय बँकेची कार्ये लिहा.
(इ) परदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणुकीवर टिप लिहा.

६. कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :--
(अ) पतमुल्यांकन संस्था
(ब) खाजगी भाग वितरण
(क) लोक भाग
(ड) दुय्यम बाजारपेठ.

------5------

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

 Rural Development paper – II Apr/21

n: 67-13.

J

(OLD COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

कूण गुण : N.B. : (1) Attempt any **five** questions of which at least **two** questions must be from **each** section.
(2) **All** questions carry **equal** marks.
(3) Answers to the **both** sections should be written in the **same** answer book.

Section I

Discuss the nature and scope of Rural Sociology.

OR

Explain the distinct feature of the Indian Rural Sociology.

Define the concept of social group and elaborate the types of social groups.

OR

Explain the features and importance of primary group.

State the various problems of Scheduled Tribes and suggest the remedial measures on it..

OR

What is meant by culture ? State the main characteristics of culture.

Section II

Discuss the causes and consequences of Rural Poverty in India.

OR

Explain the causes and consequences of rapid growth of population in India.

Explain the legal and constitutional measures initiated by the Government of India to solve problem of women.

OR

State the problems of women in rural society.

What is meant by Unemployment ? Elaborate the causes and consequences of rural unemployment.

OR

Discuss the impact of privatization and Globalization on rural society.

[TURN OVER

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण : १

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा. त्यापैकी किमान **दोन** प्रश्न **प्रत्येक** विभागातून सोडविणे **अत्यावश्यक** अ

(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

(३) **दोन्ही** विभागांची उत्तरे **एकाच** उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. ग्रामीण समाजशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती यांची चर्चा करा.

किंवा

भारतीय ग्रामीण समाजाची ठळक वैशिष्ट्ये विशद करा.

२. सामाजिक गटाची व्याख्या सांगून सामाजिक गटाच्या विविध प्रकारांचे विवेचन करा.

किंवा

प्राथमिक समुहाची वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व विशद करा.

३. अनुसुचित जमातीच्या विविध समस्या सांगा आणि त्या सोडविण्यासाठी विविध उपाययोजना सूचवा.

किंवा

संस्कृती म्हणजे काय ? संस्कृतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.

विभाग २

४. भारतीय ग्रामीण दारिद्र्याची कारणे आणि परिणाम यांची चर्चा करा.

किंवा

भारतातील लोकसंख्या वाढीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

५. महिलांच्या समस्या सोडविण्यासाठी भारत सरकारने केलेल्या वैधानिक आणि सवैधानिक उपाययोजनांचा आढा

किंवा

ग्रामीण भागातील महिलांच्या समस्या सांगा.

६. ग्रामीण बेरोजगारी म्हणजे काय ? ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण समुदायावर खाजगीकरण व जागतिकीकरणाच्या झालेल्या परिणामांची चर्चा करा.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

A Rural Development paper-II April 2…

n. 67-13.

(OLD COURSE)

(3 Hours) **[Total Marks : 100**

एकूण गुण : 1… **B. :** (1) Attempt any **five** questions of which at least **two** questions must be from **each** section.
(2) **All** questions carry **equal** marks.
(3) Answers to the **both** sections should be written in the **same** answer book.

Section I

Discuss the nature and scope of Rural Sociology.

OR

Explain the distinct feature of the Indian Rural Sociology.

Define the concept of social group and elaborate the types of social groups.

OR

Explain the features and importance of primary group.

State the various problems of Scheduled Tribes and suggest the remedial measures on it..

OR

What is meant by culture ? State the main characteristics of culture.

Section II

Discuss the causes and consequences of Rural Poverty in India.

OR

Explain the causes and consequences of rapid growth of population in India.

Explain the legal and constitutional measures initiated by the Government of India to solve problem of women.

OR

State the problems of women in rural society.

What is meant by Unemployment ? Elaborate the causes and consequences of rural unemployment.

OR

Discuss the impact of privatization and Globalization on rural society.

[TURN OVER

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)
(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण : १

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा. त्यापैकी किमान **दोन** प्रश्न **प्रत्येक** विभागातून सोडविणे **अत्यावश्यक** अ
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(३) **दोन्ही** विभागांची उत्तरे **एकाच** उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. ग्रामीण समाजशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती यांची चर्चा करा.

किंवा

भारतीय ग्रामीण समाजाची ठळक वैशिष्ट्ये विशद करा.

२. सामाजिक गटाची व्याख्या सांगून सामाजिक गटाच्या विविध प्रकारांचे विवेचन करा.

किंवा

प्राथमिक समुहाची वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व विशद करा.

३. अनुसुचित जमातीच्या विविध समस्या सांगा आणि त्या सोडविण्यासाठी विविध उपाययोजना सूचवा.

किंवा

संस्कृती म्हणजे काय ? संस्कृतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.

विभाग २

४. भारतीय ग्रामीण दारिद्र्याची कारणे आणि परिणाम यांची चर्चा करा.

किंवा

भारतातील लोकसंख्या वाढीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

५. महिलांच्या समस्या सोडविण्यासाठी भारत सरकारने केलेल्या वैधानिक आणि सवैधानिक उपाययोजनांचा आढा

किंवा

ग्रामीण भागातील महिलांच्या समस्या सांगा.

६. ग्रामीण बेरोजगारी म्हणजे काय ? ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण समुदायावर खाजगीकरण व जागतिकीकरणाच्या झालेल्या परिणामांची चर्चा करा.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(REVISED COURSE)

(3 Hours) **[Total Marks : 1**

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.
(3) Answers to the **both** sections should be written in the **same** answer book.

Section I

1. What is rural Society ? Explain the features of Indian Rural Society.

OR

Elaborate the concept of Rural-Urban Continuum.

2. Define the Religion. Explain the various functions of Religion.

OR

Explain the objectives and Significance of Education.

3. What is Sanskritization ? Explain its characteristics.

OR

Explain the nature of Westernization. Discuss the Impact of Westernization on Indian Society.

Section II

4. Explain the recommendation of National Agricultural Policy 2000.

OR

Explain the role of Agricultural Universities in Agriculture Development.

5. Elaborate the Characteristics of Swarnajayanti Gram Swarojgar Yojana. (SGSY).

OR

What is meant by Agro Based Industries ? Explain its Significance.

6. Explain the scope and importance of Rural Tourism.

OR

Elaborate merits and demerits of Agro Tourism.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण : १

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(३) **दोन्ही** विभागांची उत्तरे **एकाच** उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. ग्रामीण समाज म्हणजे काय ? भारतीय ग्रामीण समाजाची वैशिष्ट्ये सांगा.

किंवा

ग्रामीण-नागरी सातत्य ह्या संकल्पनेचे विवेचन करा.

२. धर्माची व्याख्या सांगून धर्माची विविध कार्ये सांगा.

किंवा

शिक्षणाची उद्दिष्टये व महत्त्व सांगा.

३. सांस्कृतिकीकरण म्हणजे काय ? त्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

किंवा

पाश्चिमात्यीकरणाचे स्वरूप सांगून भारतीय समाजावर पाश्चिमात्यीकरणाच्या झालेल्या परिणामाची चर्चा

विभाग २

४. 'राष्ट्रीय कृषी धोरण २०००' मधील शिफारशी सांगा.

किंवा

कृषी विकासामध्ये कृषी विद्यापीठांची भूमिका स्पष्ट करा.

५. स्वर्णजयंती ग्रामस्वरोजगार योजनेच्या वैशिष्ट्यांचे विवेचन करा.

किंवा

कृषी आधारित उद्योग म्हणजे काय ? त्याचे महत्त्व सांगा.

६. ग्रामीण पर्यटनाचे स्वरुप व महत्त्व सांगा.

किंवा

कृषी पर्यटनाच्या गुण-दोषांचे विवेचन करा.

-----5-----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

-14 A Result ...

405/13 Education paper - II 2013

T-F H Exam. Feb (I)-13-11 -13

Con. 73-13. Educational Psychology

(3 Hours) [Total Marks ...

(10)

(एकूण गुण : १०

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **Each** question carries **20** marks.

1. Define educational psychology. Explain it's nature and scope. 20
2. Explain the observation method of educational psychology with it's merits and limitations. 20
3. Describe Piaget's theory of intellectual development. 20
4. What is learning curve ? Explain different types of learning curve with diagram. 20
5. What is memory ? Explain the techniques to develop memory. 20
6. Explain Gardner's theory of multiple intelligence. 20
7. What is self concept ? Explain the relation between self concept and self esteem. 20
8. Define conflict. Explain the different types of conflict with examples. 20
9. What is sociometry ? Explain it's educational implications. 20
10. Write short notes on any **two** of the following :– 20
    (a) Causes of forgetting
    (b) Characteristics of a group
    (c) Principles of development
    (d) Concept of personality.

सांगा.

ीकरणाच्या झालेल्या परिणामाची चर्चा क

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **प्रत्येक** प्रश्नास **२०** गुण आहेत.

१. शैक्षणिक मानसशास्त्राची व्याख्या सांगून शैक्षणिक मानसशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा. २०
२. शैक्षणिक मानसशास्त्रातील 'निरीक्षण पद्धती'चे फायदे व तोटे यांच्या आधारे स्पष्ट करा. २०
३. पियाजेची 'बौद्धिक विकासाची' उपपत्ती विशद करा. २०
४. 'अध्ययन वक्र' म्हणजे काय ते सांगून अध्ययन वक्राचे विविध प्रकार आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा. २
५. 'स्मरण' म्हणजे काय ते सांगून स्मरण विकासाचे विविध तंत्र स्पष्ट करा. २
६. गार्डनरची बहुआयामी बुद्धीमत्तेची उपपत्ती स्पष्ट करा. २
७. स्व-संकल्पना म्हणजे काय ते सांगून स्व-संकल्पना आणि स्व-सन्मान यामधील संबंध स्पष्ट करा. २
८. संघर्ष म्हणजे काय ते सांगून संघर्षाचे विविध प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा. २
९. 'समाजमिती' म्हणजे काय ते सांगून त्याचे शैक्षणिक महत्त्व स्पष्ट करा. २
१०. पुढीलपैकी कोणत्याही **दोहों**वर थोडक्यात टिपा लिहा :- २
    (अ) विस्मरणाची कारणे
    (ब) समूहाची वैशिष्ट्ये
    (क) विकासाची तत्त्वे
    (ड) व्यक्तीमत्त्व-संकल्पना.

****

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

PH-IODL (March) 57
Con. 87-JU-1068-13.

(मराठी रूपांतर)
(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण: १००

सूचना : (१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(३) **दोन्ही** विभागांची उत्तरे **एकाच** उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. जिल्हा प्रशासनाची व्याख्या सांगून जिल्हा प्रशासनाची उत्क्रांती विशद करा.

किंवा

जिल्हा प्रशासनाचे घटक सांगा.

२. महसूल प्रशासनाची ऐतिहासिक पार्श्वभुमी स्पष्ट करा.

किंवा

महसूल प्रशासनाच्या जिल्हा स्तरावरील घटकांची चर्चा करा.

३. जिल्हा नियोजन म्हणजे काय ? जिल्हा नियोजनाचे महत्त्व विशद करा.

किंवा

जिल्हा नियोजन यंत्रणेत १९९२ नंतर झालेल्या बदलाविषयी सविस्तर विवरण द्या.

विभाग २

४. मुंबई ग्रामपंचायत कायदा १९५८ च्या तरतुदीचे परीक्षण करा.

किंवा

७३ व्या घटना दुरुस्तीनंतर महाराष्ट्रातील पंचायतराज व्यवस्थेत झालेल्या बदलाविषयी चर्चा करा.

५. जमीन सुधारणा विषयक कायद्यांचे उद्देश विशद करून नियोजन कालखंडात करण्यात आलेल्या भू-सुधारणा कायद्यांचा आढावा घ्या.

किंवा

स्पष्टीकरणात्मक टिपा लिहा :--
(अ) कुळ कायदा
(ब) कमाल जमीन धारणा कायदा.

६. सहकाराची व्याख्या सांगून सहकारी संस्थांची वैशिष्ट्ये सांगा.

किंवा

कृषी उत्पन्न बाजार समितीची रचना व कार्ये स्पष्ट करा.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(OLD COURSE)

(3 Hours) [Total Marks : 10

StudentBounty.com

N.B. (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.
(3) Answer of the **both** sections should be written in the **same** answer-book.

Section I

1. Review the historical background of Rural Government in India.

OR

Explain the structure and functions of Panchayati Raj System in Maharashtra.

2. Give the brief account of 73rd Constitutional Amendment.

OR

State the role and significance of Panchayati Raj in the rural development in India.

3. Explain the concept of District Administration and discuss the changes in the post independence period of it.

OR

Review the functions and powers of District Collector in the post independence period.

Section II

4. Explain the role of 'Talathi' and 'Tahasildar' in Revenue Administration in Maharashtra

OR

Elaborate the components of the Revenue administration.

5. Define concept of multi-level planning. State the importance of multi-level planning i rural development.

OR

What is District planning ? Explain the importance of District planning in Rura Development.

6. Explain the role of voluntary organisation in process of Rural development.

OR

Examine the role of caste in rural politics.

[TURN OVE

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

JU-1068

[Total Marks : 100

the same answer-book.

t in India.

System in Maharashtra.

ent.

rural development in India.

scuss the changes in the post inde-

r in the post independence period.

nue Administration in Maharashtra.

tion.

portance of multi-level planning ir

nce of District planning in Rura

of Rural development.

[TURN OVEF

Con. 114-13.

Economics - III

1490

(3 Hours)

[Total M

StudentBounty.com

N.B. : (1) Attempt any **five** questions, choosing not more than **three** questions from **each** s
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section I

1. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Discuss the changes in sectoral shares in GDP.
   (b) Explain the objectives of Land reforms.
   (c) What are the various sources of Rural Credit in Inidia ?
   (d) Discuss the main features of Industrial Policy Resolutions 1948 and 1956.

2. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Explain the theory of Economic Drain.
   (b) Explain the government measures to alleviate poverty in India.
   (c) What are the causes of income inequality in India.

3. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Explain the importance of agriculture in India.
   (b) Critically examine the agricultural price policy of the government of India.
   (c) Analyse the causes of low agricultural productivity in India.

4. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Explain the industrial developments since independence.
   (b) Bring out the major issues in Industrial Sector of India.
   (c) Explain the New Industrial Policy of 1991.

Section II

5. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Explain the role of small scale industrues in India.
   (b) Bring out the problems faced by PSU's in India.
   (c) Discuss the salient features of India's population.
   (d) Describe the role of trade union in India.

6. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Discuss the problems of small scale industries in India.
   (b) Explain the role of public sector in India.
   (c) Discuss the need and objectives of disinvestment.

7. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Bring out the highlights of India's population policy.
   (b) Explain the features of Indian labour market.
   (c) Explain the nature of unemployment in India.

8. Attempt any **two** of the following :— **20**
   (a) Explain the direction of India's foreign trade.
   (b) What are the importance of foreign capital inflow in Indian economy ?
   (c) Illustrate the relationship between WTO and India.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)   (एकूण गुण : १०

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक विभागातून तीन पेक्षा जास्त प्रश्न सोडवू नयेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) राष्ट्रीय उत्पन्नामध्ये कोणकोणते रचनात्मक बदल झाले ते विशद करा.
(ब) भू-सुधारणेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
(क) ग्रामीण पतपुरवठ्याचे विविध स्रोत कोणते ?
(ड) १९४८ व १९५६च्या औद्योगिक धोरणाचा ठराव स्पष्ट करा.

२. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) आर्थिक निःसारण सिद्धान्त स्पष्ट करा.
(ब) दारिद्र्य निर्मूलनासाठी भारत सरकारने अंमलात आणलेल्या उपाययोजनांची माहिती द्या.
(क) भारतातील उत्पन्न विषमतेची कारणे कोणती ?

३. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीक्षेत्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
(ब) भारत सरकारच्या शेतकी किंमत धोरणाचे टीकात्मक परीक्षण करा.
(क) भारतीय शेतीच्या अल्प उत्पादकतेच्या कारणांचे परीक्षण करा.

४. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) स्वातंत्र्यापासूनचा औद्योगिक विकास स्पष्ट करा.
(ब) औद्योगिक क्षेत्रातील प्रमुख समस्या कोणत्या ?
(क) १९९१चे नवीन औद्योगिक धोरण स्पष्ट करा.

विभाग २

५. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) भारतात लघुउद्योगांची भूमिका स्पष्ट करा.
(ब) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांच्या समस्या कोणत्या ते लिहा.
(क) भारतीय लोकसंख्येच्या वैशिष्ट्यांवर चर्चा करा.
(ड) भारतातील श्रम संघटनेची भूमिका स्पष्ट करा.

६. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) भारतातील लघू उद्योगाच्या समस्यांची चर्चा करा.
(ब) सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.
(क) भारतात निर्गुंतवणुकीची आवश्यकता व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

७. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) भारतातील लोकसंख्याविषयक धोरणांच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
(ब) भारतातील श्रमिक बाजाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
(क) भारतातील बेरोजगारीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

८. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :--
(अ) भारताच्या विदेशी व्यापाराची दिशा स्पष्ट करा.
(ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील परकीय भांडवलाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
(क) जागतिक व्यापार संघटना (WTO) व भारत यातील संबंध स्पष्ट करा.

------S------

N.B. (
(2)
(3) D

1. Answers any two
(a) Discuss t
(b) Analyse the
(c) Explain the
(d) What are t

2. Answers any two of
(a) Explain the
(b) Analyse the
(c) Discuss the

3. Answers any two of
(a) Discuss the
(b) Explain the
(c) Explain the

4. Answers any two of
(a) What are th
(b) Explain the
(c) Explain the

5. Answers any two of
(a) What are th
(b) Explain the
(c) Analyse the
(d) Explain the

6. Answers any two of
(a) Discuss the
(b) Explain the
(c) Explain the

. Answers any two of
(a) Discuss the
(b) Analyse the
(c) Explain the

Answers any two of
(a) Explain the
(b) Explain the
(c) What are the

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

Economics – II

Con. 50-13.

(3 Hours) [Total Mar

(एकूण गुण : १०

सोडवू नयेत.

N.B. (1) Attempt any **five** questions choosing **not** more than **three** questions from **each** section.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
(3) Draw neat **diagrams** wherever **necessary**.

Section I

1. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) Discuss the significance and limitations of Macroeconomics.
   (b) Analyse the Say's Law of Market.
   (c) Explain the types of inflation.
   (d) What are the determinants of Money Supply ?

2. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) Explain the various concepts of National Income.
   (b) Analyse the circular flow of National Income.
   (c) Discuss the stages of Business Cycle.

नांची माहिती द्या.

3. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) Discuss the subjective and objective factors determining consumption function.
   (b) Explain the concept and working of investment multiplier.
   (c) Explain the causes of inflation in India.

4. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) What are the functions of Money ?
   (b) Explain the determinants velocity of circulation of Money ?
   (c) Explain the various Motives to demand for Money.

Section II

5. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) What are the functions of Commercial Banks ?
   (b) Explain the objectives of monetary policy in India.
   (c) Analyse the sources of public revenue.
   (d) Explain the various concepts of deficits.

लिहा.

6. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) Discuss the functions of Central Bank.
   (b) Explain the qualitative instruments of Credit Control.
   (c) Explain the Narsimhan Committee Report of 1991.

7. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) Discuss the role of Indian Money Market.
   (b) Analyse the significance of Capital Market in economic development of India.
   (c) Explain the principles of Federal Finance in India.

र्चा करा.

8. Answers any **two** of the following :— 20
   (a) Explain the merits and demerits of indirect taxes.
   (b) Explain the Various Canons of taxation.
   (c) What are the causes of increasing public expenditure ?

ष्ट करा.

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) [एकूण गुण : १

सूचना : (१) एकूण पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक विभागातून तीनपेक्षा जास्त प्रश्न सोडवू नका.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

विभाग १

१. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) स्थूल अर्थशास्त्राचे महत्व व मर्यादांची चर्चा करा.
(ब) 'से'च्या बाजारपेठेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
(क) भाववाढीचे प्रकार स्पष्ट करा.
(ड) पैशाच्या पुरवठ्याची निर्धारके कोणती ?

२. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
(ब) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह विशद करा.
(क) व्यापार चक्राच्या अवस्थांची चर्चा करा.

३. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) उपभोग फलन ठरविणाऱ्या व्यक्तीनिष्ठ व वस्तूनिष्ठ घटकांची चर्चा करा.
(ब) गुंतवणूक गुणकांची संकल्पना व कार्यपद्धती स्पष्ट करा.
(क) भारतातील भाववाढीची कारणे स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) पैशाची कार्ये कोणती ?
(ब) पैशाच्या भ्रमणवेगाची निर्धारके स्पष्ट करा.
(क) पैशाच्या मागणीसाठी विविध हेतू स्पष्ट करा.

विभाग २

५. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) व्यापारी बँकेची कार्ये कोणती ?
(ब) भारतातील मौद्रीक धोरणाची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.
(क) सार्वजनिक उत्पन्नाचे मार्ग (स्रोत) विशद करा.
(ड) तुटीच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.

६. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) मध्यवर्ती बँकेच्या कार्यांची चर्चा करा.
(ब) गुणात्मक पतनियंत्रणाची साधने स्पष्ट करा.
(क) १९९१चा नरसिंहम समितीचा अहवाल स्पष्ट करा.

७. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) भारतीय नाणेबाजाराच्या भूमिकेची चर्चा करा.
(ब) भारताच्या आर्थिक विकासात भांडवल बाजाराचे महत्व विशद करा.
(क) भारतातील संघराज्यीय वित्ताची तत्वे स्पष्ट करा.

८. खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा :–
(अ) अप्रत्यक्ष करांचे गुण-दोष स्पष्ट करा.
(ब) करआकारणीच्या विविध कसोट्या स्पष्ट करा.
(क) वाढत्या सार्वजनिक खर्चाची कारणे कोणती ?

सूचना :(१) पहि
(२) दुसऱ्या
(३) विभाग च
(४) एकूण पाच
(५) सर्व प्रश्नां

१. 'आव्हान' या काव
२. कवयित्री यशोधरा
३. स्त्रीमनातील जिद्द,
प्राधान्याने प्रकटल
४. 'आव्हान' या काव
५. रमेश इंगळे उत्रादक
विडंबनात्मक भाष
'निशाणी डावा अं
मिळतात कसे ते द
६. प्रा. गं. बा. सरदा
थोडक्यात सांगा.
'संत तुकाराम' य
७. टिपा लिहा :--
(अ) 'हायकू
'बळी
(ब) 'लेक'
अनुरा
(क) 'साक्ष
गं.बा
(ड) 'निश
बौद्ध

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

V L-1st-Hf-Ex-13-B-13

14/13 Marathi Paper-II B.A.

Con. 66-13.

1112

[एकूण गुण : १(

नपेक्षा जास्त प्रश्न सोडवू नका.

(OLD COURSE)

(3 Hours)

[Total M

सूचना :(१) **पहिल्या** विभागातील कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा.
(२) **दुसऱ्या** व **तिसऱ्या** विभागातील प्रत्येकी **एक** प्रश्न सोडवा.
(३) **विभाग चौथा** सोडविणे **आवश्यक** आहे.
(४) एकूण **पाच** प्रश्न सोडवा.
(५) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

विभाग १

१. 'आव्हान' या काव्यसंग्रहातून व्यक्त झालेल्या स्त्री-जाणिवांचे स्वरूप स्पष्ट करा. २०

२. कवयित्री यशोधरा साठे व रजनी परूळेकर यांच्या कवितांतील सामाजिक जाणिवांचे चित्रण करा. २०

३. स्त्रीमनातील जिद्द, दुःख, आशावाद, अभिव्यक्ति स्वातंत्र्य यांचा उद्‌गार 'आव्हान' मधील कवितांमधून प्राधान्याने प्रकटला आहे. कसे ते सांगा. २०

४. 'आव्हान' या काव्यसंग्रहात स्त्रीअभिव्यक्तीची विविध रुपे सोदाहरण स्पष्ट करा. २०

घटकांची चर्चा करा.
करा.

विभाग २

५. रमेश इंगळे उत्रादकर यांनी 'निशाणी डावा अंगठा' या वर्तमान शिक्षणव्यवस्थेवर केलेले वास्तववादी व विडंबनात्मक भाष्य केले आहे. कसे ते विशद करा. २०

किंवा

'निशाणी डावा अंगठा'या कादंबरीतून सकस ग्रामीण जीवनअनुभूतीचे विविधांगी आविष्कार पाहावयास मिळतात कसे ते ठळक घटना-प्रसंगाच्या आधारे स्पष्ट करा. २०

विभाग ३

६. प्रा. गं. बा. सरदार यांच्या 'प्रबोधनातील पाऊलखुणा' या ग्रंथातून व्यक्त झालेल्या समाजचिंतनाचे स्वरूप थोडक्यात सांगा. २०

किंवा

'संत तुकाराम' यांच्या संदर्भातील प्रा. गं.बा. सरदार यांचे विचार तुमच्या शब्दात लिहा. २०

विभाग ४

७. टिपा लिहा :-- २०

(अ) 'हायकू' कवितेतील निसर्गचित्र.

किंवा

'बळी' कवितेतील समाजवास्तव.

(ब) 'लेक' या कवितेतील स्त्रीभाव.

किंवा

अनुराधा पोतदार यांची काव्यशैली.

(क) 'साक्षात्कारवादी कवी ज्ञानेश्वर'.

किंवा

गं.बा. सरदारांचे दलित साहित्याबद्दलचे चिंतन.

(ड) 'निशाणी डावा अंगठा' मधील साक्षरता अभियान.

किंवा

बौद्धवाड्यातील रात्रशाळा.

त्व विशद करा.

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(REVISED COURSE)

(3 Hours) [Total Marks :

सूचना :(१) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(२) **सर्व** प्रश्न सोडविणे **आवश्यक** आहे.

१. 'सामान्यांच्या जगण्याची विविध परिमाणे आजच्या वर्तमान वास्तवाचे प्रत्यंतर दासू वैद्य यांच्या 'तूर्तास' काव्यसंग्रहामध्ये कसे घडते ते विशद करा.

किंवा

''दासू वैद्य यांच्या 'तूर्तास' मधील कविता मानवी जगण्यातील नैतिकतेचा आग्रह धरणारी कविता आहे !' विधानाचा परामर्श घ्या.

२. '''भाकरी आणि फूल' या मधु मंगेश कर्णिकांच्या कादंबरीतून दलित चळवळीतील वृत्ती-विशेषांच्या मनस्वं शोध घेतला आहे!'' या विधानाचा परामर्श घ्या.

किंवा

कोकण परिसरातील दलित समाजजीवनाचा अनेक पदरी वेध घेत असताना ग्रामसंस्कृती आणि भाषा यांचे वेगळे दर्शन मधु मंगेश कर्णिक यांच्या 'भाकरी आणि फूल' या कादंबरीत कसे घडते ते स्पष्ट करा.

३. '''देवदासी पुनर्वसन चळवळीतील पुढाऱ्यांच्या अनागोंदी कारभाराचा पर्दाफाश करणे हे 'कळप' या कादंब मुख्य आशसूत्र आहे !'' या विधानाची चर्चा करा.

किंवा

'कळप' ही कादंबरी म्हणजे एका तरुणाने आजच्या सामजिक व सांस्कृतिक व्यवस्थेची केलेली फेरतपा आहे असे तुम्हास वाटते का ? ते स्पष्ट करा.

४. ''वैचारिक गद्य'' या लेखसंग्रहातून अर्वाचीन आणि आधुनिक मानवी जीवनव्यवस्थेची केलेली चिकि त्यांच्या सामाजिक कळकळीची उद्गार शृंखला आहे. कसे ते लेखांच्या आधारे स्पष्ट करा.

किंवा

सर्वांगीण समतेवर आधारलेल्या नवसमाजनिर्मितीचा ध्यास ''वैचारिक गद्य'' या लेखसंग्रहामध्ये केंद्रवर्ती स्वरु प्रकट झाला आहे कसे ते सांगा.

५. पुढीलपैकी **प्रत्येक** गटातील **एक** टीप लिहा :--

(अ) 'कळप' मधील व्यक्तिचित्रे.

किंवा

'कळप' मधील भाषाविश्व.

(ब) 'मरून पडलेला पांडुरंग' मधील आशयविश्व.

किंवा

'तुकोबा' मधील भावविश्व.

(क) 'भाकरी आणि फूल' मधील गोपाळ.

किंवा

'आनंदा' ह्या व्यक्तिरेखेचे विशेष.

(ड) 'अस्पृश्योन्नतीचा आर्थिक पाया' मधील डॉ. आंबेडकरांचे विचार.

किंवा

मे. पु. रेगे यांच्या 'सामाजिक समता' मधील विचारधन.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

History Paper - III 2013

Hindi - II

A4-1st-HI-Ex-13-A-45

JU-1

Con. 56-13.

JU-

[Total Marks :

(3 Hours)

[Total Marks : 1

13 April 30

(15)

1. निम्नलिखित अवतरणों की संदर्भ सहित व्याख्या कीजिए :--

(क) 'बेटा, धरती पर बड़ी दीन है नारी,
अबला होती, सचमुच योषिता कुमारी।
है कठिन बन्द करना समाज के मुख को,
सिर उठा न पा सकती पतिता निज सुख को।'

अथवा

'आयी है वीरता तपोवन में क्या पुण्य कमाने को ?
या सन्यास साधना में है दैहिक शक्ति जगाने को ?
मन ने तन का सिद्ध-यंत्र अथवा शस्त्रों में पाया है ?
या कि धीर कोई योगी से युक्ति सीखने आया है ?'

(ख) कबीर यहु घर प्रेम का, खाला का घर नाहिं।
सीस उतारे भुइ धरै, तब पैसे घर मांहिं ॥

अथवा

''चपल ! ठहरो कुछ लो विश्राम,
चल चुकी हो पथ शून्य अनन्त
सुमन मन्दिर के खोले द्वार,
जगे फिर सोया वहा वसन्त।''

(ग) ''तुम जहाँ खड़े हो, यही कमी सूली थी,
रानी की कोमल देह यही झुली थी,
हाँ पागल की भी यहीं, यहीं रानी की,
राजा हँस कर बोला, रानी भूली थी।''

अथवा

''एक राह कराहों की है और एक आहों की,
एक राह और है उन लापर बाहों की,
जो राह की नहीं सोचते,
चल पड़ते हैं किसी उस पुकार पर।''

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए :-- ३६

(च) ''कर्ण का चरित्र अत्यन्त पुण्यमय है''--'रश्मिरथी' के आधार पर स्पष्ट कीजिए ।

अथवा

परशुराम की चरित्रगत विशेषताओं पर प्रकाश डालिए ।

(छ) 'बीहारी' की भक्ति-भावना को विशद कीजिए।

अथवा

'जागो फिर एक बार' कविता में संयोग और वियोग पक्षों का वर्णन किया। स्पष्ट कीजिए।

(ज) 'चार कौए और चार हौए' कविता के व्यंग्य को स्पष्ट कीजिए ।

अथवा

'गीत फरोश' कविता के माध्यम से कवि कौनसा संदेश देना चाहते हैं ?

[TURN OVER

वाचे प्रत्यंतर दासू वैद्य यांच्या 'तूर्तास
कतेचा आग्रह धरणारी कविता आहे !'
चळवळीतील वृत्ती-विशेषांच्या मनस्व
सताना ग्रामसंस्कृती आणि भाषा यांचे
दंबरीत कसे घडते ते स्पष्ट करा.
ा पर्दाफाश करणे हे 'कळप' या कादंब
ांस्कृतिक व्यवस्थेची केलेली फेरतपा
नवी जीवनव्यवस्थेची केलेली चिकि
च्या आधारे स्पष्ट करा.
ाद्य'' या लेखसंग्रहामध्ये केंद्रवर्ती स्वरू
चार.

(क) वर्धमान महावीरांचे जीवन

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

३. निम्नलिखित में से किसी **एक** प्रश्न का उत्तर लिखिए :--

(ट) 'रश्मिरथी' में किस समस्याओं को उद्‌घाटित किया है ?

(ठ) 'उड चल हरिल' कविता का आशय लिखिए।

(ड) 'फूल कमल के' कविता के प्रतिपाद्य पर प्रकाश डालिए।

४. टिप्पणियाँ लिखिए :--

(य) 'रश्मिरथी' का प्रतिपाद्य।

अथवा

कुंती का चरित्र।

(र) 'मैं तुम लोगों से दूर हूँ' कविता का उद्देश्य।

अथवा

'बीस साल बाद' कविता में वर्णित मोहभंग।

(ल) 'सुबह हो गई है' कविता का आशय।

अथवा

'सन्नाटा' कविता की रानी।

५. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर **दो-तीन** वाक्य में लिखिए :--

(प) परशुराम कौनसा व्रत लिए हुए थे ?

(फ) कर्ण अपने प्राण देकर किसका ऋण चुकाना चाहता था?

(ब) तुलसी के आराध्य कौन हैं ?

(भ) 'शोक-गीत' किस के संघर्ष की कथा है ?

(म) रात के पाड़ाव पर पहुँचने के लिए कवि कौनसा संदेश देता है ?

------5------

मे. पु. रेगे यांच्या 'सामाजिक समता' मधील विचारधन.

------5------

N.B. : (1) Attemp

(2) **All** questi

1. Critically evaluate the Ar
2. Describe the Socio-Econon
3. Write a detailed note on the
4. Highlight on the Life and Te
5. Discuss the impact of Alexa
6. Examine the Socio and Eco
7. State the role of Emperor A
8. Bring out the sailent featur
9. Critically examine the effe
10. Write short notes on any **tv**
    (a) Foreign Travellers
    (b) Decline of Indus V
    (c) Life of Vardhaman

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्र

(२) **सर्व** प्रश्नांना **समा**

१. प्राचीन भारताच्या इतिहास

२. सिंधु संस्कृतीतील सामाजि

३. वैदिक कालखंडातील शिक्ष

४. गौतम बुद्धाचे जीवन आणि

५. अलेक्झांडरच्या भारतावरी

६. मौर्यकालीन शासन व्यवस्थ

७. बौद्ध धर्माच्या विस्तारामध

८. गुप्तांच्या केंद्रीय व प्रांतीय

९. भारतावरील अरब विजया

१०. खालीलपैकी कोणत्याही

(अ) परकीय प्रवाश

(ब) सिंधु संस्कृती

(क) वर्धमान महाव

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

History Paper - III
S.Y.B.A
2013

Con. 119-13.

(OLD COURSE)

(3 Hours) **[Total Marks**

16

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. Critically evaluate the Archaeological Sources for the study of Ancient Indian History.
2. Describe the Socio-Economic Life of the Indus Valley Civilization.
3. Write a detailed note on the education and Teachings during the Vedic Age.
4. Highlight on the Life and Teachings of Gautam Buddha.
5. Discuss the impact of Alexanders Invansion on India.
6. Examine the Socio and Economic development during the Mauryan Rule.
7. State the role of Emperor Ashoka in the Spread of Buddhism.
8. Bring out the sailent features of the Central and Provincial administration of the Guptas.
9. Critically examine the effects of Arab conquest on India.
10. Write short notes on any **two** of the following :—
    (a) Foreign Travellers Account
    (b) Decline of Indus Valley Civilization
    (c) Life of Vardhaman Mahavira
    (d) Emperor Kanishka
    (e) Golden Age of Gupta.

ता है ?

(मराठी रूपांतर)
(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास) **(एकूण गुण : १००**

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडया.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

१. प्राचीन भारताच्या इतिहास अध्यापनातील पुरातत्वीय साधनांचे चिकित्सक मुल्यांकन करा.
२. सिंधु संस्कृतीतील सामाजिक -आर्थिक जीवनाचे वर्णन करा.
३. वैदिक कालखंडातील शिक्षण आणि शिकवण यावर सविस्तर टिपण लिहा.
४. गौतम बुद्धाचे जीवन आणि शिकवण यावर प्रकाश टाका.
५. अलेक्झांडरच्या भारतावरील स्वारीच्या परिणामांची चर्चा करा.
६. मौर्यकालीन शासन व्यवस्थेतील सामाजिक आणि आर्थिक विकासाचे परीक्षण करा.
७. बौद्ध धर्माच्या विस्तारामधील सम्राट अशोकाची भूमिका विशद करा.
८. गुप्तांच्या केंद्रीय व प्रांतीय प्रशासनाची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये विशद करा.
९. भारतावरील अरब विजयाच्या परिणामांचे चिकित्सक परीक्षण करा.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :--
    (अ) परकीय प्रवाशांचे वृत्तांत
    (ब) सिंधु संस्कृतीचा ऱ्हास
    (क) वर्धमान महावीरांचे जीवन
    (ड) सम्राट कनिष्क
    (इ) गुप्तांचा सुवर्णकाळ.

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(REVISED COURSE)

(3 Hours) [Total Marks : 1

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. Evaluate the Foreign Travellers/account in the study of Ancient Indian History.
2. Discuss the Art and Architecture of the Indus Valley Civilization.
3. Describe the Position of womens during the Vedic Age.
4. Explain the impact of Alexander's Invansion on India.
5. Comment on (any **two**) :—
   (a) Literary Sources..
   (b) Town Planning of Indus Valley Civilization.
   (c) Vedic Literature.
   (d) Teachings of Gautam Buddha.
6. Narrate the Life and Career of Chandragupta Maurya as the Founder of the Mauryan Dynasty.
7. State the contribution of King Kanishka in the spread of Buddhism.
8. Bring out the salient features of the Gupta Administration.
9. Describe the Political Conditions of India on the eve of the Arab Invasion.
10. Write short notes on any **two** of the following :—
    (a) King Ashoka
    (b) Mauryan Adminisration
    (c) Huna Invasion
    (d) Chalukyas of Badami.

(मराठी रूपांतर)

(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास) **(एकूण गुण : १**

सूचना :(१) कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

१. प्राचीन भारताच्या इतिहास अभ्यासामध्ये परकीय लेखकांच्या/प्रगाशांच्या योगदानाचे मुल्यांकन करा.
२. सिंधु संस्कृतीतील कला आणि स्थापत्यावर चर्चा करा.
३. वैदिक काळातील स्त्रीयांच्या स्थिर्तीचे वर्णन करा.
४. अलेक्झांडरच्या भारतावरील स्वाऱ्यांचे परिणाम स्पष्ट करा.
५. भाष्य करा (कोणतेही **दोन**) :--
   (अ) वाङ्‌मयीन साधने
   (ब) सिंधु संस्कृतीतील नगररचना
   (क) वैदिक वाङ्‌मय
   (ड) गौतम बुद्धांची शिकवण.
६. मौर्य घराण्याचा संस्थापक म्हणून चंद्रगुप्त मौर्याच्या जीवन आणि कार्याचे कथन करा.
७. बौद्ध धर्माच्या प्रसारामध्ये सम्राट कनिष्काचे योगदान सांगा.
८. गुप्तांच्या प्रशासन व्यवस्थेची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये सांगा.
९. अरबांच्या आक्रमणावेळच्या भारताच्या राजकीय परिस्थितीचे वर्णन करा.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :--
   (अ) राजा अशोक
   (ब) मौर्य प्रशासन व्यवस्था
   (क) हुणांचे आक्रमण
   (ड) बदामीचे चालुक्य.

------5------

Con. 76-13.

N.B. : (1) Attempt any **five**
(2) **All** questions c

Assess the contribution
Describe the origin and
Discuss the circumstanc
What was SCAP ? Wha
Comment on any **two** o
(a) Boxer Revoluti
(b) Chiang-Kai-Sh
(c) Consequences
(d) The Economic
Examine the main prin
Explain the significanc
Describe the chain of
Make an estimate of c
0. Write short notes on a
(a) Reza shah pal
(b) Society and p
(c) Political deve
(d) Cold War.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

JU-14

otal Marks : 1

Con. 76-13.

History paper - II

S.Y.B.

May-

(OLD COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 1

N.B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

(17)

. Assess the contribution of Dr. Sun-Yet-Sen towards the making of Modern China.

. Describe the origin and development of communism in China.

. Discuss the circumstances that led to the emergence of Japan as a world power.

uryan Dynasty.

. What was SCAP ? What were its achievenments ?

. Comment on any **two** of the following :—
(a) Boxer Revolution in China.
(b) Chiang-Kai-Shekh as Nationalist Leader.
(c) Consequences of the rise of militarism in Japan.
(d) The Economic miracle in Japan.

. Examine the main principles of Kemalist reforms.

. Explain the significance of oil politics in West Asia.

(एकूण गुण : १

. Describe the chain of events Leading to the Birth of Israel.

. Make an estimate of col. Masser of Egypt as an Arab Leader.

कन करा.

0. Write short notes on any **two** of the following :—
(a) Reza shah pahlvi of Iran.
(b) Society and polity in Modern Israel.
(c) Political development in Pakistan after 1947.
(d) Cold War.

[TURN OVER

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)
(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण :

सूचना :(१) पुढीलपैकी कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

१. डॉ. सन-यत-सेन यांनी आधुनिक चीनच्या निर्मितीसाठी केलेल्या योगदानाचे मूल्यांकन करा.

२. चीनमधील साम्यवादाचा उदय आणि विकासाचे वर्णन करा.

३. जपानच्या महासत्ता म्हणून उदयातील परिस्थितीची चर्चा करा.

४. स्कॅप (SCAP) म्हणजे काय ? त्यानी केलेले कार्य सांगा.

५. पुढील **दोहों**वर भाष्य करा :--
(अ) चीनमधील बॉक्सर बंड.
(ब) चैंग-कै-शेक एक राष्ट्रवादी नेता.
(क) जपानमधील लष्करवादाच्या उदयाचे परिणाम.
(ड) जपानमधील आर्थिक चमत्कार.

६. केमालच्या सुधारणांच्या मुख्य तत्त्वांचे परीक्षण करा.

७. पश्चिम आशियातील तेलाच्या राजकारणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

८. इस्रायलच्या निर्मितीस कारणीभूत ठरलेल्या घटनांचे वर्णन करा.

९. इजिप्तचा अरब नेता म्हणून कर्नल नासेर यांच्या भूमिकेचे अवलोकन करा.

१०. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहों**वर टिपा लिहा.
(अ) इराणचा रेझाशहा पेहलवी.
(ब) आधुनिक ईस्रायलमधील सामाजिक आणि राजकीय स्थिती.
(क) १९४७ नंतरच्या पाकिस्तानमधील राजकीय घडामोडी.
(ड) शीतयुद्ध.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(एकूण गुण :

कन करा.

StudentBounty.com

(REVISED COURSE)

(3 Hours) **[Total Marks : 1**

B. : (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

What was Renaissance ? Discuss the causes that led to its appearance.

Describe the factors responsible for the outbreak of the French Revolution.

Examine the main stages of Italian Unification.

Bringout the effects of World War I.

Comment on any **two** of the following :—
(a) Causes of Reformation.
(b) Effects of American Revolution.
(c) Otto Von Bismark and German Unification.
(d) V. I. Lenin and Russian Revolution of 1917.

How did Mustafa Kemal Pasha modernise Turkey ? Explain.

Explain the circumstances leading to the rise of dictatorship in Italy.

Evaluate the contribution of Dr. Sun-Yet-Sen in the making of modern China.

Mention the objectives of the League of Nations and explain the causes of its failure.

Write short note on any **two** of the following :—
(a) Birth of Israel.
(b) Japan's role in World War II.
(c) Dr. Sukarno of Indonesia.
(d) Non co-operation Movement of Mahatma Gandhi.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)
(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास) (एकूण गुण

सूचना :(१) पुढीलपैकी कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

१. पुनरुज्जीवन म्हणजे काय.? पुनरुज्जीवन चळवळीच्या कारणांची चर्चा करा.

२. फ्रेंच राज्यक्रांतीस जबाबदार घटकांचे वर्णन करा.

३. इटलीच्या एकीकरणातील प्रमुख टप्प्यांचे परीक्षण करा.

४. पहिल्या जागतिक महायुद्धाचे परिणाम विशद करा.

५. पुढीलपैकी कोणत्याही **दोहों**वर भाष्य करा :--
(अ) सुधारणा चळवळीची कारणे.
(ब) अमेरिकन राज्यक्रांतीचे परिणाम.
(क) ओटो वोन बिस्मार्क आणि जर्मनीचे एकीकरण.
(ड) व्ही.आय.लेनिन आणि इ.स. १९१७ची रशियन राज्यक्रांती.

६. मुस्ताफा कमाल पाशाने तुर्कस्थानचे आधुनिकीकरण कशा प्रकारे केले ? स्पष्ट करा.

७. इटलीमधील हुकुमशाहीच्या उदयास कारणीभूत परिस्थिती स्पष्ट करा.

८. चीनच्या आधुनिकीकरणामध्ये डॉ. सन-यत-सेन यांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.

९. राष्ट्रसंघाची उद्दिष्टे सांगून, त्याच्या अपयशाची कारणे स्पष्ट करा.

१०. पुढीलपैकी कोणत्याही **दोहों**वर टिपा लिहा :--
(अ) इस्त्रायलचा जन्म.
(ब) दुसऱ्या जागतिक महायुद्धातील जपानची भूमिका.
(क) इंडोनेशियाचे डॉ. सुकार्णो.
(ड) महात्मा गांधीजींची असहकार चळवळ.

-----S-----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(3 Hours) [Total M...

.B. : (1) Attempt any **five** questions of which at least **two** must be from **each** secti...
(2) **All** questions carry **equal** marks.(**20** marks **each**)

(एकूण गुण :

Section I

Trace the evolution of Public Administration.

Discuss McGregor's theory 'X' and theory 'Y'.

Explain the concept of good governance along with its main characteristics.

Discuss the concept of legislative control over public administration.

Write short notes (any **two**) :—
(a) Nature of Public Administration.
(b) Max Weber's theory of Bureaucracy.
(c) New Public Management.
(d) Ethics in Government.

Section II

Discuss the elements of continuity and change in the Public Indian Administration in India.

Examine the role and functions Union Public Service Commission (UPSC).

Discuss the procedure of enactment of budget in India.

Give an account of rural local government in India.

Write notes on (any **two**) :—
(a) Important features of Public Administration in India.
(b) Recruitment.
(c) Public Accounts Committee.
(d) Right to Information.

[TURN OVER

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण

सूचना :(१) प्रत्येक विभागातून किमान दोन असे एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग १

१. लोकप्रशासनाच्या उत्क्रांतीची चर्चा करा.

२. मॅकग्रेगर यांचा X व Y सिद्धांत स्पष्ट करा.

३. ''चांगले शासन'' ही संकल्पना स्पष्ट करा. या संकल्पनेची वैशिष्ट्ये नमुद करा.

४. लोकप्रशासनावरील संसदेच्या नियंत्रणाची चर्चा करा.

५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :--
(अ) लोकप्रशासनाचे स्वरूप.
(ब) मॅक्स वेबरची नोकरशाही संकल्पना.
(क) नवीन लोकव्यवस्थापन.
(ड) शासनातील नैतिकता.

विभाग २

६. भारतातील लोकप्रशासनातील सातत्य व बदल यांची चर्चा करा.

७. केंद्रिय लोकसेवा आयोगाची भूमिका आणि जबाबदाऱ्यांची चर्चा करा.

८. भारतातील अंदाजपत्रक बनविण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

९. भारतातील ग्रामीण स्थानिक सरकाराची माहिती द्या.

१०. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :--
(अ) भारतातील लोकप्रशासनाची खास वैशिष्ट्ये.
(ब) भरती.
(क) लोक लेखा समिती.
(ड) माहितीचा अधिकार.

-----5-----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

AGJ 1st half (d) 46
Con. 54-13.

(3 Hours) [Total Ma

(एकूण गुण N.B. : (1) Attempt any **five** questions, selecting atleast **two** questions from **each** section.
(2) Answers to **Section I** and **Section II** should be written in the **same** answerbook.
(3) **All** questions carry **equal** marks.

Section I

1. Discuss the preamble of Indian Constitution.

2. Explain the structure and functions of Parliament.

3. Discuss the election process and functions of president.

4. Explain the structure and functions of Supreme Court.

5. Write short notes on (any **two**) :–
   (a) Fundamental Rights
   (b) Functions of Prime-Minister
   (c) Role of Bureaucracy
   (d) Judicial Review.

Section II

Discuss the relation between center and states.

Write an essay on Coalition Politics.

Discuss the role of caste in Indian Politics.

Discuss the criminalisation of Indian Politics.

Write short notes on any **two** of the following :–
   (a) Features of Indian Party System
   (b) Gender and Politics
   (c) Terrorism
   (d) Environmental Movement.

[TURN OVER

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) [एकूण गुण

सूचना : (१) एकूण **पाच** प्रश्न सोडवा. **प्रत्येक** विभागातून किमान **दोन** प्रश्न सोडविणे **आवश्यक** आहे.
(२) **विभाग १** आणि **विभाग २** ची उत्तरे **एकाच** उत्तरपत्रिकेत लिहा.
(३) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

विभाग १

१. भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा-चर्चा करा.

२. संसदेची रचना व कार्ये विशद करा.

३. राष्ट्रपतीची निवड प्रक्रिया व कार्ये चर्चा करा.

४. सर्वोच्च न्यायालयाची रचना व कार्ये विशद करा.

५. टिपा लिहा (कोणत्याही **दोन**) :-
(अ) मुलभूत अधिकार
(ब) पंतप्रधानाची कार्ये
(क) नोकरशाहीची भूमिका
(ड) न्यायालयीन पुनर्विलोकन.

विभाग २

६. केंद्र-राज्य संबंध-चर्चा करा.

७. भारतातील आघाड्यांचे राजकारण यावर निबंध लिहा.

८. भारतीय राजकारणात जातीची भूमिका-चर्चा करा.

९. भारतीय राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण-चर्चा करा.

१०. टिपा लिहा (कोणत्याही **दोन**) :-
(अ) भारतीय पक्षपद्धतीची वैशिष्ट्ये
(ब) लिंगभेद आणि राजकारण
(क) दहशतवाद
(ड) पर्यावरणवादी चळवळ.

....

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers